

Imádság az elbizonytalanodás idején

Alkalom: vasárnap de.

Dátum: 2026.10.18.

Ige:

1Kir 18,36-39

³⁶Az áldozat bemutatása idején odalépett Illés próféta, és ezt mondta: Uram, Ábrahám-nak, Izsáknak és Izráelnek Istene! Hadd tudják meg a mai napon, hogy te vagy az Isten Izráelben, én pedig a te szolgád vagyok, és mindezt a te parancsodra tettem! ³⁷Felelj nekem, Uram, felelj nekem, hadd tudja meg ez a nép, hogy te, az Úr vagy az Isten, és fordítsd vissza a szívüket! ³⁸Akkor lecsapott az Úr tüze, és fölemésztette az égőáldozatot és a fahasábokat, a köveket és a port, az árokban levő vizet pedig felnyalta. ³⁹Amikor látta ezt az egész nép, arcra borult, és ezt mondogatta: Az Úr az Isten, az Úr az Isten!

4Móz 11,23 ²³De az Úr ezt mondta Mózesnek: Talán kevés ehhez az Úr ereje? Most majd meglátod, beteljesedik-e az én szavam, vagy sem.

KG ²³Akkor monda az Úr • Mózesnek: Avagy megrövidült-e az Úrnak keze? Majd meglátod: beteljesedik-e néked az én beszédem vagy nem?

Amikor teológus hallgatók voltunk, akkor sokat vitatkoztunk azon, hogy létezik-e megdönt-hetetlen, megcáfolhatatlan istenbizonyíték. Vagyis, van-e olyan bizonyíték, ami kétséget kizá-róan bizonyítja Isten létezését, valóságát?

És hát arra a következtetésre jutottunk, hogy minden fajta bizonyítékhoz szükséges a hit. Ha nem hiszel, akkor nem tudnak neked olyan bizonyítékot mutatni, ami cáfolhatatlanul bizo-nyítja neked Isten létezését.

Természetesen ebből nem szabad levonni azt a következtetést, hogy Isten csak a hívő ember számára létezik, aki pedig nem hisz Benne, annak nem létezik Isten. Sokkal inkább ez azt jelenti, hogy Isten teljesen függetlenül létezik és uralkodik attól, hogy mi emberek hiszünk-e Benne vagy nem.

Csak egy példát mondok erre: Egyszer régen egy világjárt tudós ember beszélt arról, hogy a világnak egy másik részén, Afrikában van egy különös négylábú állat, aminek rettentő hosszú nyaka van. Olyan hosszú a nyaka, hogy a fák lombját tudja legelni. A hallgatóságából valaki el-lentmondást nem tűrő hangon ezt mondta: „ilyen állat márpedig nincs!”

Mi már természetesen tudjuk, hogy a zsiráfról beszélt, és bizony van ilyen állat, akár hiszi valaki, akár nem.

János evangélista ezt mondja evangéliumának 1. részében: ¹⁸*Istent soha senki sem látta: az egyszülött Isten, aki az Atya kebelén van, az jelentette ki őt.*

János is azt mondja, hogy Istent nem látta soha senki, mert nem is láthatta. Ha valaki meg-látná, az nem maradhatna életben. Csak az egyszülött Fiú, Jézus Krisztus láthatta Őt, ezért Jézus bizonyágtételére vagyunk utalva. De ahhoz is hit kell. Azt is hinni kell, különben nem megy. Lehet, hogy nem véletlenül olvashatjuk az Igében azt, hogy **“Hit nélkül pedig senki sem lehet kedves Isten előtt, mert aki az Istenhez járul, annak hinnie kell, hogy ő van, és megjutal-mazza azokat, akik őt keresik.** (Zsid 11,6)

Hit nélkül nem megy. Hit nélkül nem lesz istentapasztalatunk. Azonban ez a világ mindent látni akar, és mindent, amit nem lát, azt bizonyítani akar, hogy ne legyen szükség hitre. A hit dimenzióját akarják kizárni az életből azzal, hogy mindent megmutatnak, megláttatnak vagy igazolnak és bizonyítanak.

És ebben bizony semmit sem javult a helyzet az Ószövetség kora óta. Az embereknek mindig könnyebb volt olyan valamiben hinni, amit láttak, mint abban az Istenben, aki kihozta őket Egyiptomból, aki végig vezette őket a Sinai-félszigeten és új hazát adott nekik, de sohasem lát-hatták.

Ez is oka volt annak, hogy a zsidók már a pusztai vándorlás legelején bikaszobrot csináltak, majd rámutatva azt mondta Áron: *Ez a te istened, Izráel, aki fölhozott téged Egyiptomból.* (2Móz 32,8)

Ugyanez volt néhány száz évvel később Áháb király idejében is, amikor a nép megint elfordult az élő Istentől, és Baál szobrok előtt borult le és mutatott be áldozatot. Illés próféta pedig hiába hirdeti hűséggel és nagy határozottsággal Isten Igéjét, az emberek legjobb esetben is csak csendben hátat fordítanak neki. Pedig Illés próféta csodákat is tett, amiknek híre ment. Beszéltek róla szerte az országban. Életével is az Úrra mutatott fel. Nem lehetett belekötni semmibe sem, olyan példaértékű volt Illés élete. Az embereket azonban teljesen hidegen hagyta mind a próféta, mind pedig az Istenről szóló tanítása.

Illés próféta fellépése felért egy hadüzenettel a királlyal szemben. Az 1Kir 17. fejezetben olvasunk arról, hogy Illés egy alkalommal a király elé állt, és azt mondta Áhábnak: *Az élő Úrra, Izráel Istenére mondom, akinek a szolgálatában állok, hogy ezekben az esztendőekben nem lesz sem harmat, sem eső, amíg én azt nem mondom.*

Illés próféta ezzel ítéletet mond Áháb király istentelen élete és uralkodása felett. Ezután éven át súlyos aszály sújtotta az országot. Áháb később ezért nevezi Illés prófétát Izráel megrontójának. De természetesen nem Illés volt az oka a szárazságnak, hanem Áháb és a nép bálványozására mondott az Úr ítéletet. Illés csak világossá tette azt, hogy Isten ítélete elkezdődött az országon az emberek istentelen élete miatt.

Sajnos ez is annyira jellemző: az emberek nem a bajok kiváltó okát akarják megszüntetni, hanem megharagszanak arra, aki kimondja az igazságot, aki rámutat a bajok gyökerére. Ahhoz lehetne ezt hasonlítani, mint amikor az orvosra haragszanak meg, mert elmondta azt, hogy a beteg testében daganat van.

Illés pontosan ilyen orvos, aki rámutat a baj okára: elhagyták az Urat és bálványokat tisztelni. A bálványimádásban pedig a király van az élen. A király politikája egyértelműen az volt, hogy a környező népek bálványisteneit tisztelte, mert ezzel is el akarta nyerni az idegen népek jóindulatát. Ezzel akart politikai szövetségeket építeni.

Persze, abban az időben sem tetszett sem a királynak, sem az embereknek, hogy Isten emberek nyíltan és határozottan kimondta az igazságot, hogy beleszólt a politikába. Illés azonban nem erre tekintett, hanem Isten ügyét tartotta a legfontosabbnak, hogy Isten népe nem lehet bálványimádó. Izráel királya pedig nem viheti büntetlenül bele a népet idegen istenek kultúrába.

Ezért végül Illésnek menekülnie kellett, és így rejtőzött el a Kerít-patak mellett, ahol az Úr gondoskodott róla. Hollók vittek neki élelmet hosszú időn keresztül. Majd utána a sareptai özvegyasszony gondoskodott a prófétáról.

De lássuk be, hogy a bizonytalanság egyre nagyobb lett Illés prófétában. Meghirdette az aszályt Isten büntetéseként, és ez be is következett. Azonban a nép továbbra sem fordult el a bálványoktól. Áháb király sem tért meg és nem tartott bűnbánatot, hanem elfogatóparancsot adott ki Illés ellen.

A próféta pedig csak a láthatatlan Istenbe tudott belekapaszkodni. Sőt, szinte kizárólag csak Istennel volt már kapcsolata, hiszen bárki besúghatta a királynak, hogy hol van éppen.

Én úgy hiszem, hogy Illés próféta szüntelenül imádkozott ezek alatt az évek alatt Istenhez. Másrészt pedig ez az évek óta tartó bujkálás és menekülés a király előtt nagyon megterhelte őt. A történetből kiderül az, hogy mindazok, akik valóban hittek Istenben, akik félték az Urat, azoknak bujkálni, rejtőzködni kellett Áháb király elől. Félelemben éltek. Számukra az egyetlen Istenbizonyíték az volt, hogy meg akarták őket ölni.

Nagyon hosszú idő telt el ebben a bizonytalanságban. És ennek a bizonytalanságnak csak Isten tudott véget vetni.

Végül Isten megtörte a csendet, és ezt olvassuk az 1Kir 18 elején: *¹Hosszú idő múlva, a harmadik esztendőben így szólt az Úr igéje Illéshez: Eredj, jelenj meg Ahábnál, mert esőt akarok adni a földre! ²Illés tehát elment, hogy megjelenjen Ahábnál. Samáriában súlyos éhínség volt.*

Ezután gyűjtötték össze a bálványpapokat a Karmel-hegyre, ahol ők is, és Illés is oltárt építettek. A feladat pedig az volt, hogy mindenki imádkozzon a maga istenéhez, és amelyik isten képes arra, hogy meggyújtsa az oltáron a tüzet, az a valódi Isten.

Baalnak 400 prófétája vett részt ebben, de reggeltől esti hiába imádkoztak a bálványistenükhöz, Baal nem volt képes meggyújtani a tüzet.

Illés próféta pedig több vödör vizet öntött az oltáron lévő tűzifára, hogy még jobban megnehezítse az Úr feladatát, majd ő is imádkozott az Úrhoz. És az Úr tüzet bocsátott az oltárra, amely mindent felemésztett. Így lett a nép és a király előtt cáfolhatatlanná, hogy az Úr az Isten.

Kedves Testvérek! Ebben a történetben látjuk az embereket, hogy elfordultak az Úrtól. Látjuk Isten emberét és egy kevés maradékot, akik hűségesek maradtak az Úrhoz, de egyre bizonytalanabbak. Látjuk azt, hogy hosszú ideig és kitartóan kellett imádkoznia Illésnek, hogy egyrészt legyőzze saját bizonytalanságát, másrészt pedig, hogy Isten végre cselekedjen.

Hasonló történik **Gedeonnal** is, aki a bírák korának jeles szereplője. Ő is bizonytalan a küldetésében, de imádkozik. Az Úr pedig megerősíti őt.

Ismerjük az Újszövetségben az egyik tanítványt, **Tamást**, aki úgyszintén bizonytalan volt hitében. Ő abban kételkedik, hogy Krisztus valóban feltámadt. Az Úr pedig az ő kedvéért is megjelenik, hogy többé ne kételkedjen, hanem megerősödjön hitében.

Vagy szóljunk Jeremiás prófétáról is, aki számára az Isten jelenléte talán sohasem volt kérdés. Viszont kérdés volt az, hogy fiatal kora ellenére őt Isten valóban elhívta és felhatalmazta a szolgálatra.

De említhetjük Péter apostolt is vagy Pál apostolt is, akik mind átérték az elbizonytalanodást, de azt is megtapasztalták, hogy ha imádkoznak és könyörögnek Istenhez, akkor az Úr megerősíti őket.

Kedves Testvérek! Azt hiszem, hogy mi is nagyon hasonló helyzetben vagyunk és élünk ma 2026-ban Európában. Egyre több mindenből azt látjuk, hogy az emberek elfordultak Istentől. Az országok vezetői is hátat fordítottak az Úrnak, vagy sohasem hittek Benne. Minden más fontosabbá vált mostanra. Az az Isten, Akinek köszönhetünk mindent ezen a kontinensen, Annak fordítottak hátat. Tagadhatatlan tény, hogy a keresztyénségnek köszönhető a magasszintű európai kultúra, a szobrászat, a festészet, a zene, a jólétünk, a gazdasági fejlődés, a pénzügyi rendszer. És mégis folyamatosan tagadják meg a keresztyén gyökerekeinket, és fordítanak hátat a Szentírásnak és a Biblia Istenének.

Szólni kell arról, hogy nagy bizonytalanság van a hittanoktatás terén is. Lelkipásztorok találgatnak és teszik fel egymásnak a kérdést, hogyan fog folytatódni jövőre az állami iskolákban a hitoktatás. Mert több felől lehet hallani azt, hogy a kormány, illetve az oktatási tárca változtatni akar a kötelezően választható erkölcsstan, illetve hit- és erkölcsstan jelenlegi rendszerén.

Ez csak a Református Egyházban mintegy 70.000 diákot érint, valamint több, mint 1000 hitoktatót.

És ehhez hasonlóan nagy a bizonytalanság az egyházi iskolákban és az egyházi szociális otthonokban is. Ez sem csak a református intézményeket érinti, hanem különösen a katolikus egyház által fenntartott iskolákat és szociális otthonokat fogja érinteni.

Ez bennünket is érint. Nem hagyhat hidegen egyetlen református embert sem az, hogy milyen lehetőségeket vagy nehézségeket tartogat számunkra is a jövő esztendő! Mert közvetlenül érinti minden változás a gyermekeinket, az unokáinkat vagy az időseinket, akik egyházi idősok otthonában töltik életük utolsó fontos időszakát.

És mi, akik még hiszünk az Úrban, talán egyre jobban elbizonytalanodunk. Elbizonytalanodunk, ugyan még tart a jólét, ha egyre inkább megkopik is; és még van fejlődés, ha lassul is. Bizonytalanok leszünk a nem egyértelmű, nem világos információk miatt.

És azt is látjuk, tapasztaljuk, hogy a hitetlenek fejlődnek és egyre sikeresebbek – ez pedig csak erősíti bennünk a bizonytalanságot: vajon tényleg mi járunk a helyes úton?! Vajon tényleg létezik az Isten, Akiben mi hiszünk?

Elbizonytalanít bennünket az is, amit a természetben látunk. Mintha egyre jobban összekavarodnának az évszakok, és felborul az a szép rend, amit gyermekkorunkban megismertünk. Látjuk, hogy már évek óta szárazság van nálunk is és Európa szerte, pedig Magyarország nem is olyan régen édesvíz-nagyhatalomnak számított. Most pedig kiszáradnak tavaink, és elsivatagosodik az egykor oly termékeny Alföld.

Nem sorolom tovább a bennünket elbizonytalanító dolgokat a mindennapokból. Hanem felteszem a kérdést: mi az, amit mi most tehetünk? Mi az, amit tennünk kell?

Egy fontos lehetőség van azonban a kezünkben: az imádság. Az Istenbe kapaszkodás legfontosabb eszköze. Megszólíthatjuk az Urat. Elmondhatjuk neki mindazt, ami a szívünkben van. Kérhetjük az Ő segítségét. És kérhetjük az áldását.

Illés próféta is ezt tette: ³⁶**Az áldozat bemutatása idején odalépett Illés próféta, és ezt mondta: Uram, Ábrahámnak, Izsáknak és Izráelnek Istene! Hadd tudják meg a mai napon, hogy te vagy az Isten Izráelben, én pedig a te szolgád vagyok, és mindezt a te parancsodra tettem!** ³⁷**Felelj nekem, Uram, felelj nekem, hadd tudja meg ez a nép, hogy te, az Úr vagy az Isten, és fordítsd vissza a szívüket!**

Illés próféta nagyon őszintén kitárja szívét az Úr előtt. Isten előtt nincs titokban, nincs rejtve a bizonytalansága. És könyörög a segítségért! Könyörög mindazokért, akik elfordultak Istentől, és azokért is könyörög, akiknek a szíve mindeddig távol volt az Úrtól.

Testvérek! Az a csodálatos, hogy Istennek az Úrnak nem lett kevesebb az ereje az évszázadok múlásával. Ahogy a Károli Bibliában olvassuk: „nem rövidült meg a keze”. Ma is van hatalma cselekedni, csodát tenni. Van hatalma arra, hogy olyat tegyen, amivel mindenki számára nyilvánvaló lesz, hogy csak Ő az egyetlen Isten, és rajta kívül nincsen más! Van hatalma arra, hogy az emberek szívét odafordítsa önmagához.

Ehhez azonban hit kell. A mi hitünk. A te hited és az én hitem. **Hit nélkül pedig senki sem lehet kedves Isten előtt** (Zsid 11,6)

Loment Péter lelkesz